

Droogvallen met de North Beach 24

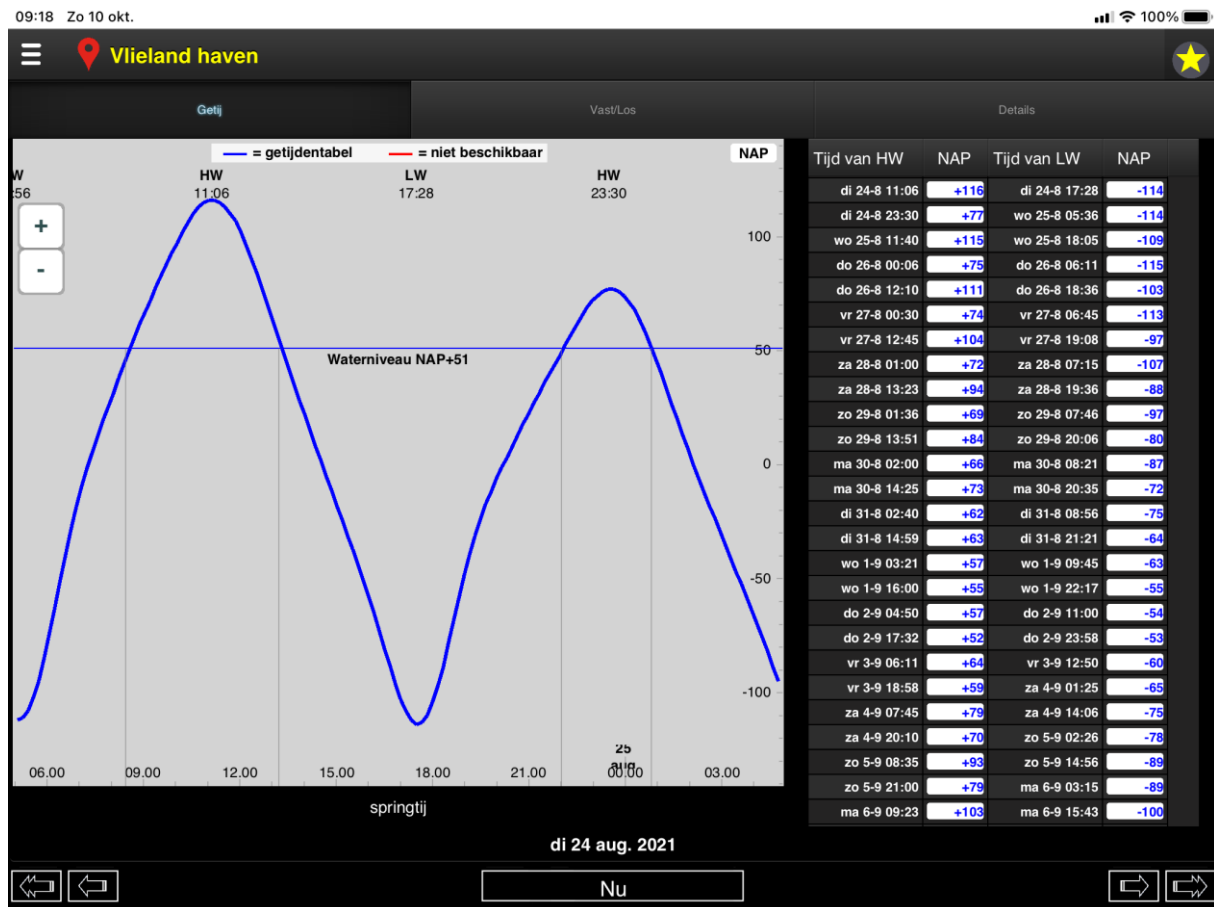
Een magische ervaring

Droogvallen is een prachtig avontuur en onze Wadden bieden werkelijk fantastische plekken om dat eens uit te proberen. De ervaring dat je met overal water om je heen je schip aan de grond zet en dat een paar uur later alle water verdwenen is en je op het zand staat is magisch.

De North Beach 24 is heel geschikt om dit avontuur mee te beleven. Om het niet al te avontuurlijk te laten worden is een goede voorbereiding zeer aan te bevelen.

De theorie

Met behulp van Quicktide zoek je de getijdgegevens van de dichtstbijzijnde haven. Je hebt dan een idee wanneer het HW is, wanneer het LW is en de bijbehorende waterstanden.

1 Getijdgegevens voor Vlielandhaven, bruikbaar als je bijvoorbeeld onder de Richel droog wilt vallen

HW is om 11.06, het water zakt van +116 naar -114 tov NAP, dat is 2,30m verschil. Met een diepgang van 0,85m kun je dan ruim droog komen te staan. Als ik na HW om ca 13.15 de boot aan de grond zet, dan moet de boot om 22.00 weer gaan drijven. Het water stijgt dan nog een 20-25cm, ruim voldoende om van de plaat af te komen.

Als je kiest om droog te vallen bij een plaat of strand waarbij een deel altijd boven water is, dan vaar je even na HW naar de plek waar je ongeveer droog wilt vallen en op het zoals boven beschreven gekozen moment vaar je naar ondieper water tot de boot aan de grond zit. Nu weet je ook wanneer je mag verwachten weer los te komen volgens de grafiek.

Een kleine waarschuwing is hier op zijn plaats, door de actuele windrichting en kracht zal het water hoger of lager komen, op- of afwaai.

De te verwachten op- of afwaai wordt ook door Quicktide gegeven maar uiteraard pas 1-2 dagen van te voren. In het geval van 24 augustus 2021 ziet die bijgestelde verwachting er als volgt uit

2 Quicktide, nu met de afwaai effecten

En helaas, als ik mijn boot om 13.15 aan de grond gezet heb, kom ik s'avonds net een paar cm te kort om weer te drijven. Dat wordt dus een onbedoeld nachtje op het Wad. Wil je die verrassing voorkomen raadpleeg dan kort tevoren Quicktide nog even.

3 Onder de Richel, augustus 2021

In dit voorbeeld heb ik de boot aan de grond gezet met afwaai, dat komt na niet al te lange tijd wel weer goed. Ernstiger kan het worden als je niet oplet en bij opwaai, kort na HW (bij springtij) je boot aan de grond loopt. Pas als het opnieuw springtij is met even veel opwaai kom je dan weer los. Er zijn voldoende verhalen in omloop dat schepen enkele weken vast gezeten hebben. Droogvallen ruim vóór springtij en goede wind op/afwaai voorspelling is wel zo comfortabel.

Wadpoten en peilstok

Platbodems hebben, de naam zegt het al, een vlakke bodem en als het water zakt komen ze vanzelf droog te liggen. Komt niks moeilijks bij kijken. Toch ook hier enkele aandachtspunten. Een vlakke bodem die op bijvoorbeeld stenen onder water komt te liggen kan hier onplezierig door beschadigd raken, de bodem verkennen met de vaarboom of peilstok is aan te bevelen. Ook is het handig om met de peilstok te zien of de bodem een beetje vlak loopt, zeker als een overnachting voorzien is, is een vlakliggend schip wel prettig. Ook voor je North Beach is het prettig als je een beetje vlak komt te liggen, dus even een rondje om de boot met de peilstok, voor dat je haar aan de grond zet, is aan te bevelen.

Een platbodem valt niet om als die droog staat. Bij de North Beach is het aan te bevelen om aan weerszijden van de boor “wadpoten” neer te zetten om de boot rechtop te houden.

Deze kunnen eenvoudig zelf gemaakt worden uit twee Bankirai planken van 2,5cm dik en 2,40m x 14,5cm. Voor een gedetailleerde beschrijving zie het aparte document. (<https://www.nboa.nl/wp-content/uploads/2020/09/Wadpoten-NB24.pdf>)

Deze planken zijn behalve als wadpoten ook te gebruiken als schaar bij gestreken mast, wrijfhout bij een damwand of dukdalf, loopplankje etc. Dus droogvallen of niet, ze horen gewoon bij de standaard inventaris van een North Beach 24.

Wat is de ideale droogvalplek

Het mooist val je droog op een vlakke harde zandgrond, dan kun je van de boot af, een stukje lopen, kokkels, mosselen of oesters zoeken. Als je weer drijft haal je de poten moeiteloos binnen. Soms blijkt de bodem een beetje slikkerig, je zakt er een beetje in weg, er kan modder door de zwaardkast naar binnen geperst worden, en als je het schip verlaat zijn je voeten/benen zwart van de drek als je weer aan boord wilt. Uit voorzorg één of twee putsen met schoon water klaar zetten is handig. Als het water weer stijgt blijven de planken in de modder vastzitten en het kan wat moeite kosten om ze weer los te krijgen. Aan het einde een val vastmaken en die met de lier onder spanning zetten helpt. Helaas weet je niet altijd van te voren hoe de bodem zal zijn en zeker als je ongepland vast komt te zitten heb je weinig keus.

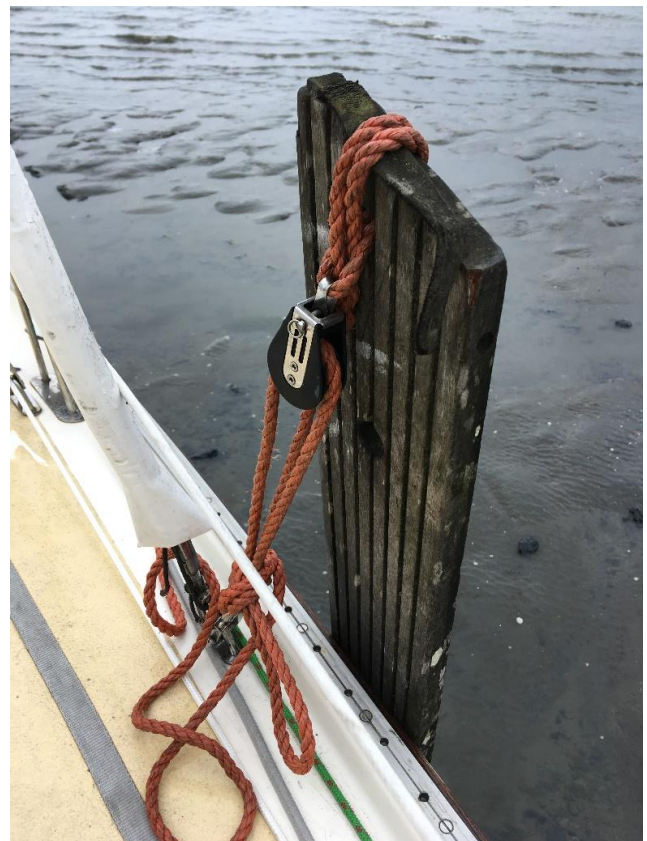
Vorbereiding

- Kies waar je droog wilt vallen. Ideaal is een vlak, geleidelijk verlopende bodem van hard zand. Het liefst lig je ten opzichte van de verwachte windrichting achter een plaat zodat je aan “hogerwal” ligt en niet aan ‘lagerwal’.
- Als je een plaats kiest waarlangs nog veel water stroomt omdat er een plek/bassin verderop leeg moet stromen dan kan het zijn dat het langsstromende water het zand onder je poten uitspoelt en gaat de boot scheef en kan zelfs met veel gewicht op de poot gaan hangen. Daar is die plank niet op berekend. Die kun je in dat geval beter weghalen zodat de boot geleidelijk op zijn kant komt te liggen. Nog beter ga je natuurlijk niet in een stroomgeul droogvallen.
- Kijk van te voren ook goed op de kaart want veel “mooie droogvalplekken” liggen net in een beschermd natuur of rustgebied en daar mag je dus niet droogvallen.

- Maak van te voren aan de hand van Quicktide een plan hoe laat je weer los wilt komen en wanneer je dan dus de boot aan de grond moet zetten. Raadpleeg van te voren de weerberichten want onweer, windkracht 5-6 aan lagerwal, of zoiets wil je liever niet meemaken. Harde wind en golven kunnen angstaanjagend zijn in de periode dat je net aan de grond zit of net los begint te komen. Je schip kan dan onplezierig gaan stuiteren.
- Rond HW of een uurtje daarna kom je in de buurt van de plek waar je droog wilt vallen. Hier ga je even voor anker om het juiste moment af te wachten.
- Zoek je wadpoten, de takeltjes en de grondplankjes bij elkaar en monteer de grondplankjes alvast aan de poten. Aan het bovineind bevestig je alvast het takeltje en het oog aan de wandputting.

5 De Wadpoot wordt aan dek voorbereid.

4 Als de poot naast de boot staat wordt hij met een takeltje aan de wandputting gemaakt.

6 Aan de wandputting wordt een oog gezet om de takel te kunnen spannen

- Op het geplande moment ga je anker op, en vaart de boot aan de grond. Als de boot nog losjes aan de grond zit check je met de vaarboom of peilstok of de bodem rondom de boot vlak is.
- Idealiter zorg je er voor dat je een 20m voor je aan de grond liep je anker gedropt hebt, richting dieper water. Je kan er ook op vertrouwen dat je de boot afkunt om als je droog ligt het anker de goede kant op uit te lopen. Of als je boot al vastzit met de bijboot het anker een 20-30m richting dieper water uit te brengen.
- Ligt de boot vast dan zet je de poten met de plankjes er onder naast de boot in het water verbindt het takeltje met de wantputting en zet de boel goed strak. Bij een niet geheel vlakke bodem kun je met de poten nog een beetje corrigeren.
- Nu is het wachten tot het water verder zakt. Vul alvast één of twee putsen met water voor als je straks met vuile voeten terug aan boord wil.

7 Waar eerst nog overal water was, is nu zand rondom de boot (Richel)

Het water verdwijnt

Langzaam verdwijnt het water. De waterlijn, het onderwaterschip, de kiel komen langzaam boven water. Ook de waterin- en uitlaat van een eventueel boordtoilet komen boven water en zijn niet meer bruikbaar. Spannend hoe de bodem er uitziet, zand, slik, modder . . . ?

Als het water verdwenen is en rondom de boot ligt een mooi hard zand strandje dan kun je van de boot klimmen. Als het goed is kun je via de zwemtrap van en aan boord komen. Tijd om het anker uit te lopen in de richting waarheen je straks wilt vertrekken. In ieder geval rond de boot lopen en foto's

maken. Wellicht een korte wandeling naar het strand/eiland/plaat. Ga eens met je hand door het zand op een plek waar nog net een beetje water staat, kans dat je een handvol kokkels boven haalt. Goed voor een echte waddenmaaltijd!

Neem je de hond mee op je wandeling houdt hem dan in ieder geval aan de lijn, je kan een dikke prent krijgen voor een loslopende hond. En blijf in ieder geval op voldoende afstand van foeragerende vogels en rustende zeehonden.

Is de bodem slik, dan is wandelen minder leuk, je kunt nog wel even rond de boot lopen. Pas op dat je niet uitglijdt en languit in de drek terecht komt. Afhankelijk van hoeveel slik kan het nog mogelijk zijn een anker uit te lopen. Is de bodem dunne modder dan blijf je gewoon gezellig aan boord.

8 Tijd voor een wandeling. (Koffiebonenplaat)

We drijven weer

En dan komt het water weer terug. Bij een vlakke bodem kan dat razendsnel gaan. Houdt daar rekening met als je gaat wandelen, ga niet te ver en bereken van te voren hoe laat de kiel weer nat wordt, dan wil je weer bij de boot zijn. Op enig moment komt er weer beweging in de boot. Dan kun je de poten weer binnenhalen. Op hard zand haal je ze gewoon binnen, bij slik en modder kan dat lastiger zijn. Ze zuigen zich vast. Je kan aan de bovenkant van de plank een val vastmaken en daar met de lier spanning op zetten. Dan komen ze op enig moment vanzelf los. Door aan de ankerlijn te trekken trek je het schip naar dieper water en verkort je de periode van “stuiteren”. Je drijft weer en kunt nu via dieper water de reis vervolgen.

Vrijwillig of gedwongen

Het mooiste is natuurlijk als je gewenst droogvalt en alles volgens planning kan verlopen. Bij varen op het Wad en met name als je wantijen passeert kan je ook wel eens in een situatie terecht komen waarbij je met vallend water in de buurt van het wantij vast komt te zitten.

Zorg er voor, als je op het Wad vaart en wantijen wilt passeren dat poten, plankjes en takeltjes gebruiksklaar voor het grijpen liggen. Dat je met een half uurtje de hele zaak in stelling kan brengen. Dan blijft het spannend maar leuk. Heb je de poten niet op tijd gebruiksklaar en komt de boot op haar kant te liggen dan is dat “voorbij spannend” en een stuk minder leuk.

Mooie droogvalplekken

Waar kun je zoal terecht om dit eens uit te proberen? Er zijn zeer veel mooie droogvalplekken en ervaren Waddenschippers kunnen je er alles over vertellen. Wij hebben een (oude) Waddenkaart aan boord waarop we al die plekken intekenen. Enkele plekken uit eigen ervaring

- Texel, Vlakte van Kerken, ZO van de Cocksdoorp. Let op: een deel van dit gebied is verboden toegang. Vanuit het Vaarwater naar de Cocksdoorp (VC) vanaf de VC4 noord de ondiepte op. Mooi hard zand. Hier hebben we ooit een emmer vol kokkels geraapt. Onlangs is de betonning opgenomen, dat maakt het wat lastiger. Als je nog een oude elektronische kaart hebt lukt het wel.

9 Kokkels zoeken op de Vlakte van Kerken

- Vlieland de Richel. Vanuit het Fransche Gaatje ga je noord de ondiepte op. Prachtig hard zand. Let op de grens van het natuurgebied waar je niet mag komen.
- Vlieland, onder de vuurtoren. Vanuit de Vliesloot, tussen de VL-KB21 en de wrakkentonnen ga je richting dijk. Let op, in de buurt van de VL-KB21 liggen veel stenen onder water, ga dicht bij de wrakkentonnen richting dijk. Dicht bij de dijk is de grond hard zand, dicht bij de geul nogal slikkerig. Voordeel van deze plek is dat je met LW naar de wal kunt lopen en in het dorp boodschappen kan doen.

- Terschelling, Koffiebonenplaat. Vanuit de Oosterom richting eiland. Kijk even goed op een actuele kaart waar je wel en niet mag komen. De plek waar wij gelegen hebben was mooi hard zand.

10 Op de Koffiebonenplaat (2005)

- Schiermonnikoog, Eilanderbalg. De Eilander balg loopt met een boogje onder de Oostelijk punt van Schiermonnikoog door. Vanuit de Balg tussen de EB18 en EB29 noord. Moet ik zelf nog uitproberen.
- Duitse Waddenhavens
In de Duitse Waddenhavens , met uitzondering van Norderney, moet je er rekening mee houden dat je in de modder droog komt te liggen. Dunnen modder die bij een North Beach via de zwaardkast naar binnen geperst kan worden. Trek in ieder geval je zwaard van te voren helemaal omhoog. Je kan de prut na afloop uit de bilge dweilen. Enkele NB's zijn uitgerust met een speciale overloop waardoor de prut via een slangetje in een puts opgevangen kan worden.

11 In de Duitse modder op Borkum

12 Via een overloop en een slangetje komt de prut in een teiltje

Jur Pels
30-11-2021